

ΕΝΑΣ ΑΣΚΗΤΗΣ

ΟΤΕ διά πρώτην φοράν ἤκουον, ὅτι, λήγοντος τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος τῆς ἀπιστίας, ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ἀποφασισμένοι νὰ ζῶσι καὶ ζῶντες ὡς ἀσκηταί, ἄνθρωποι ζηλεύσαντες τὰς ἐρημικὰς δάφνας τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου ἢ τὰς κλασικὰς αἰφνης γονυκλισίας τοῦ πάτερ Παχουμίου, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ τὸ πιστεύσω — ἀφοῦ δὰ ὅλα εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν γίνονται — εἰς μάρτην ὅμως προσεπάθουν νὰ τὸ δικαιολογήσω. — Ἄλλ' ὅτε ἐπὶ πλέον ἔμαθα, ὅτι εἰς ἓκ τῶν συγχρόνων ἀσκητῶν ζῆ κατὰ σύμπτωσιν ὀλίγον παρέχει τῆς πατρίδος μου, μέσα εἰς ἓν ἀπὸ τὰ γνωστότερα καὶ πλησιέστερα αὐτῆς βουνά, ἰδοὺ εἶπον εὐκαιρία, ὅπως ἰδῶ καὶ θαυμάσω καί, πεσὼν ἐν ἀνάγκῃ, προσκυνήσω ἓνα ἀπὸ τοὺς ἐπιζῶντας διαδόχους τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, ὅστις—τίς οἶδε—ἐὰν δὲν εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ εἶπῃ καὶ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐπροτίμησε τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν.

Εὐκαιρία πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς εὐλαβοῦς ἀποφάσεως μου εὔρον τὴν παραμονὴν τῆς ἐπετειοῦ ἑορτῆς τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σαγματᾶ—οὕτω ὀνομάζεται τὸ βουνόν, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε πῆξῃ τὴν φωλεάν του ὁ ἀσκητῆς—μοναστηριοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ ναὸς τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Τὸ μοναστήρι αὐτὸ καὶ ὁ ναὸς του—διὰ νὰ εἶπωμεν μερικὰ χαρακτηριστικά του προτοῦ τὰ ἐπισκεφθῶμεν—δὲν εἶνε ἄσχημα ἢ τυχαῖα, ὅπως ἴσως θὰ τὰ ἔπαιρνε ὁ διὰ πρώτην φοράν περὶ αὐτῶν ἀκούων. Εἶνε ἱστορικώτατα. Ἡ μυθολογία θέλει, ἐκεῖ ὅπου ἀκριβῶς εἶνε ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος, τὸν ἐν Βοιωτίᾳ ναὸν τοῦ Διὸς, τὸν ὁποῖον οἱ θεοσεβεῖς ἐν τῇ πανθειᾷ των πρόγονοί μας εἶχον ἐγείρει ἐπὶ τῆς ἰδίας κορυφῆς. Ἡ ἱστορία δὲ μᾶς παρουσιάζει τὸ μοναστήρι αὐτὸ ὡς ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα καθ' οὓς χρόνους τὰ μοναστήρια κατὰ γενικὸν κανόνα ἦσαν φωτεινὰ κέντρα πάσης θρησκευτικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς τοῦ τόπου κινήσεως. Ὁ ναὸς του ἀξιοσημείωτος καὶ ὑπὸ ἔποψιν τέχνης, ἀλλ' ἰδίως ὑπὸ

ἔποψιν πλοῦτου. Τί ἤθελες καὶ δὲν περιέκλειε μέσα του- Ἄνα-
θήματα ἐπὶ ἀναθημάτων ἐκ μέρους αὐτοκρατόρων, βασιλέων,
πλουσίων ἰδιωτῶν. Σῶζονται πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ἀκόμη καὶ τώρα.
Τὸ περισσότερο ἀξιοσημείωτον εἶνε τὸ χρυσόβουλον τοῦ
αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Κομνηνοῦ, τὸ ὁποῖον οὗτος, ὅτε αὐ-
τοπροσώπως ἐπεσκέφθη τὸ μοναστήρι, ἀφιέρωσεν εἰς αὐτό. Τὸ
χρυσόβουλον εἶνε γραμμένον μὲ βυζαντινὰ γράμματα ἐπάνω εἰς
λεπτὴν καὶ διαφανῆ μεμβράνην· τὸ ἔχει περικλείσει φιλοστόργως
ὁ ἐπάξιος ἡγούμενος κ. Καλλιόπιος Σταματιάδης εἰς ἀργυρᾶν θή-
κην καὶ μέσα εἰς βελούδινον περιβάλλωμα. Ὅμοίως φυλάσσονται
καὶ τὰ ἄλλα κειμήλια.

Τώρα τὸ μοναστήρι, ὑποκῦψαν καὶ αὐτὸ εἰς τὸν αἰώνιον νόμον
τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς παρακμῆς, εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ συνειθισμένα μο-
ναστήρια. — Ἐπαυσεν ἀπὸ αἰῶνας νὰ ἔχῃ ἐπισκέπτας αὐτο-
τοκράτορας καὶ βασιλεῖς, καὶ δὲν ἔχει τοιοῦτους παρὰ μίαν φοράν
τὸ ἔτος καὶ αὐτοὺς εὐλαβεῖς ἐπαρχιώτας, τὴν φοράν, κατὰ τὴν
ὁποίαν πανηγυρίζει τὴν ἐπέτειόν του. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ ξεπέφτουν εἰς
τὸ βουνό του, ἰδίως τὸ καλοκαῖρι, καὶ μερικοὶ ὅμιλοι ῥομαντικῶν,
οἱ ὁποῖοι ζητοῦν ἀναψυχὴν εἰς τὸ δροσερὸν ἀέρα τῆς, κυνήγι περ-
δίκων καὶ λαγῶν εἰς τὴν πευκόφυτον περιφέρειάν τῆς καὶ ἀνακού-
φισιν ἢ ἔμπνευσιν ἀπὸ τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκεῖθεν θέαν τῆς.

*
* *

Λοιπὸν τὸ μοναστήρι ἐπανηγύριζεν. Οἱ πανηγυρισταὶ καθ' ἐ-
κατοντάδας ἀνέβαινον εἰς τὸ βουνό του. Εἷς καὶ ἐγὼ ἐξ αὐτῶν
ἔφθασα εἰς τὴν κορυφήν, ὅτε ἔδυν ὁ ἥλιος καὶ αἱ τελευταῖαι
αὐτοῦ ἀκτίνες ἐξεψύχουν εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ ναοῦ τῆς
Μεταμορφώσεως. Τί θέα, ἀλήθεια, ἀπὸ ἐκεῖ μεγαλοπροπῆς. Χῶ-
ρες καὶ χωρῖα καὶ κάμποι καὶ δένδρα καὶ σπήτια καὶ λόφοι καὶ
κοιλιάδες, μία σκηνογραφία ἐξαισία, ἣ ὁποία προσελάμβανε κάτι
τι τὸ ἰδανικὸν καὶ φαντασιῶδες ὑπὸ τὸ γλυκύ, τὸ ὑπωχρον, τὸ
θωπευτικὸν λυκόφως καὶ εἶτα ὑπὸ τὸ μάγον, τὸ κροκωτὸν τῆς
σελήνης φῶς, ἥτις ἰδοῦ ἤδη ἀνέτειλλε στῆς ἀνατολῆς τὰς ράχεις.

Οἱ πανηγυρισταὶ ἐστρώθησαν εἰς τὸ φαί. Φαγητὰ ἄφθονα καὶ
καλομαγειρευμένα ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς. Οἱ ἴδιοι τὰ ἐσερβίριζον
εὐγενέστατα, ὑποχρεωτικώτατα. Πάντες ἦσαν κατενθουσιασμένοι.
Καὶ ἡ τροφοφάγος συναυλία τῶν κροταλιζόντων ἐπὶ τῶν πινακίων
μαχαιριῶν, πηρουνιῶν καὶ . . . ὀδοντοστοιχιῶν ἐχρειάσθη πολὺς
χρόνος διὰ νὰ κοπάσῃ — τὴν διεδέχθη συναυλία ἀσμάτων παν-
τός τόνου καὶ ρυθμοῦ, ὑπὸ τὴν ἀντήχησιν τῆς ὁποίας μετέβαινον
δ' ἂ νὰ κοιμηθῶ ἑνωρὶς εἰς ἐν ἀπὸ τὰ εὐαερώτερα κελιά τοῦ μο-

ναστηριοῦ. Ὅτε δὲ ἡ αὐγὴ ἐχαράχθη εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ ἐτραγουδήθη μὲ τὸ ἄσμα τῶν ἀλεκτόρων, τὸ ὁποῖον ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸ παίρνει κάτι τι μυστηριῶδες, κάτι τι λικνιστικὸν καὶ ἐρρανίσθη μὲ τὰς πρωινὰς μαργαριτοσταλάκτους δρόσους καὶ ἐσημειώθη μὲ τὸ σβύσιμο τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, ἔλαβα μὲ πολλοὺς φίλους τὴν ἄγουσαν εἰς τὸ περίφημον ἀσκηταριό.

*

Διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ἀσκηταριὸ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ κατεβοῦμε ἕως τὴν μέσσην τοῦ βουνοῦ, κατερχόμενοι ἀπὸ τὴν προεξοχὴν τῆς δυτικῆς πλευρᾶς αὐτοῦ. Τὸ ἐπράξαμεν. Ἄλλ' ἐὰν, ὅταν κατεβαιναμεν, ὡς ἀνθρώπους ἢ ὡς κατσίκια θὰ μᾶς ἔπερνεν ὁ ἀπὸ μακρὰν βλέπων ἡμᾶς νὰ συρῶμεθα ἀπὸ βράχου εἰς βράχον καὶ νὰ σκαρφαλώνωμεν μὲ ἀγωνίαν ἐπ' αὐτῶν, δὲν εἴμπορῶ νὰ βεβαιώσω — τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ βεβαιώσω καὶ ἐνόρκως εἶνε ὅτι τὸ παραμικρὸν γλύστρημα κανενὸς ἀπὸ ἡμᾶς ἀσφαλῶς θὰ τοῦ ἐκόστιζε τὴν ζωὴν. Θὰ ἔφθανε κατρακυλῶν μέχρι τῶν προπόδων τοῦ βουνοῦ, δὲν θὰ ἦτο δὲ ἐκεῖ ἄλλο παρὰ συντρίμματα καὶ ἦτο ζήτημα, ἐὰν τότε θὰ ἐδέετο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του ὁ ἀναζητούμενος ἀσκητής. Ἔτσι τὸ ἔπαθε — χρόνια τώρα — καὶ ἕνας δυστυχῆς, ἐπιχειρήσας καὶ αὐτὸς ποτὲ νὰ φθάσῃ ἕως τὸ ἄντρον τοῦ ἀσκητοῦ. Ἐκόπη ἔξαφνα ἕνας βράχος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχε πιασθῆ, καὶ παρασυρθείς μὲ αὐτὸν ἐκ τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου ὕψους ἐθρυμματίσθη — Ὅταν ἐνθυμοῦνται ἢ διηγοῦνται τοῦτο οἱ πιστοί, σταυροκοποῦνται.

Μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, τοῦ ὁποίου αἱ ἐλαφραὶ ἀκόμη ἀκτῖνες ἐχρῦσιζον τὰς ἀπέναντι ράχεις καὶ τὸν ὡς ἐν πανοράματι ἐκεῖθεν ἐκτυλισσόμενον κόσμον, εὐρισκόμεθα μπροστὰ εἰς τὸ ἀσκηταριὸ — Μιὰ ἀγκαλιὰ τόπος καλλιεργημένος περιστοιχίζει τὴν εἴσοδόν του, μέσα εἰς τοὺς ἀπορρῶγας καὶ ἀποκρήμνους ἐκείνους βράχους. Χόρτα λευκὰ φαίνονται σ' αὐτὸ τὸ μικροσκοπικὸ περιβολάκι, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν, ὡς ἡ κυριωτέρα τοῦ ἀσκητοῦ τροφή. Κιγκλίδες ξύλιναι ἀποτελοῦν τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου. τὸς χρούομεν εὐλαβῶς, δειλῶς, διὰ νὰ μὴ θορυβήσωμεν τὸν σεπτὸν οἰκητήν. Εἰς τὸ δεύτερον κτύπημα παρουσιάζεται ἀπὸ τὸ βάθος νεαρὸς ρασοφόρος. Μετρίου ἀναστήματος, συμπαθητικῆς μορφῆς, ἰσχνός, μὲ δύο μικροὺς γαλανοὺς ὀφθαλμούς, χανομένους εἰς τὰς κόγχας των, μὲ λεπτὸν καὶ ἀτημέλητον μύστακα, μὲ μῆλα τῆς παρεΐας ἐξωγκωμένα, ὠχρός, ὠχρότατος. Ἦτο ὁ ἀσκητής. Μὲ φωνὴν δειλὴν, τρεμουλιαστὴν, μόλις ἀκουομένην ἀφήνει νὰ ψιθυρίσουν τὰ χεῖλη του ἐν «ὀρίστε», ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐνθαρρηθέν-

τες προχωροῦμεν πρὸς τὰ μέσα τοῦ ἀσκηταροῦ. Ὑγρὸν καὶ σκοτεινὸν σπῆλαιον. Δύο πλευράς του ἐνόησι ἐγκάρσιος δοκὸς φαιοῦ χρώματος. Εἶνε ἡ δοκὸς, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ἔκαμε τὰς μαρτυρικές του ἀσκήσεις ὁ εἰς τὸ ἴδιον σπῆλαιον πρὸ χρόνων ἀσκητεύσας, ἀλλ' ἁγίασας καὶ ὡς ἅγιος τιμηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας Κλήμης ὁ νεώτερος. Οἱ πιστοὶ πάντες φροντίζουν νὰ ἐφριδιάζωνται μὲ κανένα κομματάκι ἀπὸ τὴν δοκὸν αὐτὴν διὰ νὰ τὸ ἔχουν μαζὴ των ὡς ἱερὸ φυλακτό. Τὰ λοιπὰ ἀντικείμενα τῆς κατοικίας τοῦ ἀσκητοῦ: Δύο εἰκόνες χάρτιναι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας, βίαι ἁγίων, ὠρολόγιον καὶ Εὐαγγέλιον παλαιοτάτης ἐκδόσεως. Τίποτε ἄλλο.

Ἐνῶ τὰ περιειραζόμεθα μὲ κάποιαν περιέργειαν, ὁ οἰκοδεσπότης ἀσκητῆς οὐδὲ λέξιν ἔβγαλε· πάντοτε ὡς δειλὴ πρῆβενος πρὸς τὰ κάτω εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς. Μόλις ἀπήντα εἰς τὰς ἐρωτήσεις μας μετὰ συστολῆς καὶ λακωνικότητος. Ἄφησε δηλαδὴ μ' ἄλλα λόγια νὰ ἐνοηθῆ, ὅτι ἡ παρουσία μας θέτει ὑπὸ δοκιμασίαν τὴν μετριόφροναν ἐπιφυλακτικότητά του καὶ στενοχωρεῖ τὴν μαρτυροῦσαν ἁγιωσύνην του. Καὶ ποῦ νὰ τοῦ ζητούσαμεν καὶ τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔκαμαν νὰ προτιμήσῃ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν!

Ἡυλαβήθημεν τὴν ἰδιοτροπίαν τοῦ ἐρημίτου, δεχθέντες δὲ τὰς εὐλογίας του καὶ ἀσπασθέντες τὴν δεξιάν του, ἀπήλθομεν. Ὅταν ἀνέβημεν εἰς τὸ μονατήρι συμπληρωτικῶς ἐμανθάνομεν ἀπὸ τοῦ ἡγουμένου καὶ ἀπὸ τοὺς πατέρας χίλια καλὰ καὶ συστατικὰ διὰ τὸν ὑποψῆφιον αὐτὸν ἅγιον. Τρώγει ἅπαξ τῆς ἡμέρας, μᾶς ἔλεγον, χόρτα καὶ ξηρὸν ἄρτον, μεταλαμβάνει τῶν ἀχράντων μυστηρίων καθημερινῶς, ἀνερχόμενος ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν πρωϊνὴν τοῦ μοναστηρίου δοξολογίαν, καὶ ἀποβαίνει τοιοιτοτρόπως — συνεπέρανον ἐγὼ — ἓνας νεώτερος Λώτ, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον ἀναστέλλεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἡ καταστροφὴ τῶν ἁμαρτωλῶν ἡμῶν, οἵτινες ἀπαρτίζομεν ἀναμφιβόλως τὰ νεώτερα Σόδομα καὶ Γόμορα.

Μετὰ ἓν ἢ δύο ἔτη—δὲν ἐνθυμῶμαι ἀκριβῶς—ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω ἱστορίαν, μίαν φθινοπωρινὴν πρωϊάν φέρω τυχαίως τὸ βῆμα εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπὶ τοῦ πινακίου τῆς ἡμέρας διαβάω, ὅτι ἐκδικάζεται ὑπόθεσις παραπλανήσεως ἐπὶ τοῦ ὄρου Σαγματὰ δεκαετοῦς παιδίου πρὸς δὲν ἀναφέρω τὴν λέξιν σημαίνουσαν προῆξιν διαφθορᾶς χρηστῶν ἡθῶν. Στρέφω πρὸς τὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου βλέπω νὰ τὸ κατέχη νεαρὸς ρασοφόρος μετρίου ἀναστήματος, συμπαθητικῆς μορφῆς, ἰσχνός, μὲ δύο μικροὺς γαλανοὺς ὀφθαλμούς, χανομένους εἰς τὰς κόγχας των, μὲ

λεπτὸν καὶ ἀτμηέλητον μύστακα, με μῆλα παρειᾶς ἐξωγκωμένα,
ὠχρός, ὠχρότατος.

Ἦτο ὁ . . . ἀσκητής!!! *

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουλίου 1897.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Ε. ΚΥΡΕΛΛΟΣ

* Ἄς μὴ ἐκλάβῃ ὁ ἀναγνώστης τὸ ἐκπληκτικὸν ὁμολογουμένως τοῦτο γεγονός, ὡς προσβάλλον ἢ μειοῦν τὸ ἠθικὸν τῆς μονῆς τοῦ Σαγματᾶ ἢ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, καθόσον ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς ὅσω καὶ οἱ μοναχοὶ αὐτῆς δὲν ἠδύναντο νὰ προμαντεύσωσιν, ὅτι ὑπὸ τὸ ράσον ἀσκητοῦ ἐκρύπτετο εἰς ἀχρεῖος, ὅταν δὲ ἐκπληκτοὶ ἔμαθον τὸ ἔγκλημά του πρῶτοι αὐνοὶ συνέτεινον διὰ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου μαρτυριῶν των εἰς τὴν δικαίαν καταδίχην τοῦ ἀσκητοῦ τοῦ γλυκοῦ νεροῦ, οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον φεισθέντες αὐτοῦ.

B. K.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΑ ΣΤΕΡΝΑ ΦΥΛΛΑ

Ἄρῃὰ πέφτουν, ἀρῃὰ
Τὰ ὀλόστερνα τὰ φύλλα,
Κι' ἀφίνουν κρούα ξύλα . . .
Ἄρῃὰ πέφτουν, ἀρῃὰ.

Πῶς μοιάζουν τῆς καρδιᾶς,
Ὅπου γιὰ τὸ σκοτάδι
Ἄργοκινάει τοῦ Ἄδην!
Πῶς μοιάζουν τῆς καρδιᾶς

Τὰ φύλλα χαρωπά
Θενὰ γυρίσουν πάλι
Τὴν ἀνοιξι τὴν ἄλλην,
Τὰ φύλλα χαρωπά.

Μὰ δόλια ἢ καρδιά
Ἐκεῖ βαθεῖα στὸ χῶμα
Θὰ κοίτεται ἀκόμα
Ἡ δόλια ἢ καρδιά.

ΑΓΙΣ ΘΕΟΣ